

Průzkum o podpoře kojení v porodnicích v letech 2014-2017

Bližší informace o průzkumu a další výsledky najdete na našich webových stránkách (www.sestinedelky.cz/pruzkum-o-kojeni/).

1.6 Podpora kojení ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze (Apolinář)

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze **nemá** certifikát Baby-friendly Hospital. Její výsledky v oblasti kojení nejsou závratné. Dle údajů samotné porodnice z ní bylo v roce 2015 propuštěno jen 73,4 % plně kojenečků novorozenců, 20,5 % dětí bylo při odchodu z porodnice dokořmíváno (více v našem článku Jak se kojí ve fakultních nemocnicích - <http://sestinedelky.cz/jak-se-koji-ve-fakultnich-nemocnicich/3/>).

- celkem odpovědí: **146**
- celkem komentářů (se svolením je zveřejnit): **87**
- více než polovina respondentek rodila **vaginálně** (58,9 %)
- většina dětí byla **dochořmívána** (85,6 %)

Shrnutí výsledků

Jednotlivé výsledky (v tabulkách, vč. rozdělení podle let) uvádíme níže.

Přestože polovina respondentek uvádí, že jim personál dokázal pomoci s kojením, z jejich odpovědí zároveň plyne, že **porodnic zcela nenaplnuje 10 kroků k úspěšnému kojení.**

Informovanost

65 % respondentek nedostalo informaci, kam se po porodu mohou obrátit o pomoc s kojením. Přes **polovinu respondentek nedostalo** do 6 hodin po porodu informace o kojení a nebyla jim nabídnuta pomoc s kojením. **Přes polovinu respondentek nedostalo** informace o tom, jak vypadá správná poloha a správné přísátí miminka, i jak během kojení poznat, zda miminko skutečně pije z prsa.

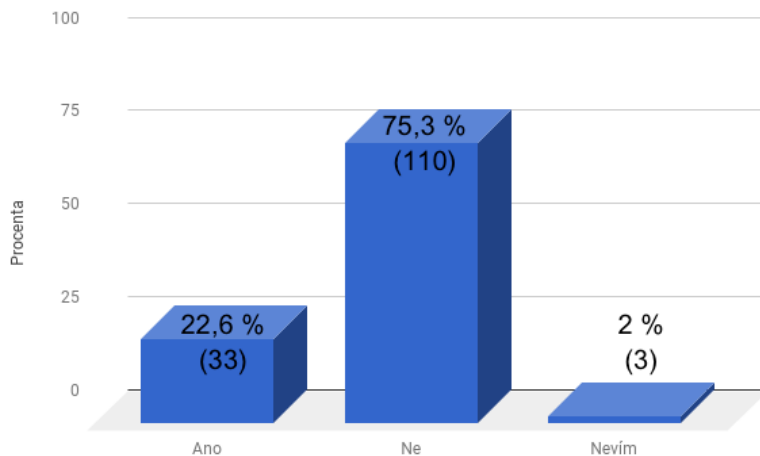
Téměř 85 % respondentek nebylo informováno o důležitosti kontaktu kůže na kůži.

1,3 % žen (2) personál odnesl dítě během jejich pobytu v porodnici, aniž by o tom věděly.

Kontakt s dítětem a rooming-in

Většina respondentek **nebyla** hned po porodu s miminkem kůže na kůži alespoň po dobu jedné hodiny (viz graf 1). 4 ženy (2,7 %) v komentáři specifikovaly, že ony nebo dítě měly závažné zdravotní problémy, pro které bonding nebyl možný.

Graf 1: Byla jste hned po porodu s miminkem v kontaktu kůže na kůži a pokračoval tento kontakt nepřerušovaně alespoň hodinu?

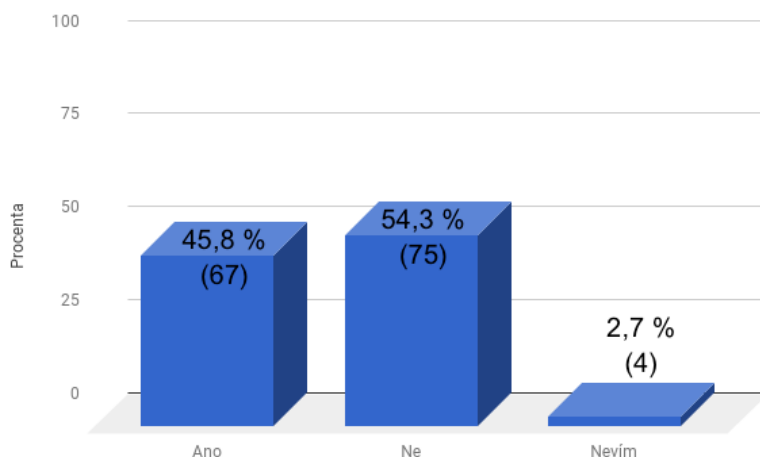

Téměř 3/4 respondentek nebyly na pokoji s miminkem neustále v režimu rooming-in už od příchodu z porodního sálu. **Více než 2/3 žen nebyly** s miminkem na pokoji během všech nocí, které strávily v porodnici. **2/3 respondentek** uvádí, že personál **nepovažoval** za samozřejmé, aby byly s miminkem v jedné posteli.

Dokrmování umělým mlékem, použití lahve a dudlíku

45 % dětí bylo dokrmováno umělým mlékem (viz graf 2). **Více než čtvrtině** matek dokrmovaných dětí nebyl osvětleny důvody, proč se tak stalo. **1/5 žen** uvádí, že na ně byl vyvíjen nátlak, aby dítě dokrmovaly. **1/5 respondentek** dále uvádí, že jejich dítě bylo dokrmováno umělým mlékem bez jejich informovaného souhlasu (2 z nich se o dokrmu dozvěděly až poté, co bylo dítě dokrmené).

Graf 2: Bylo Vaše miminko dokrmované umělým mlékem?

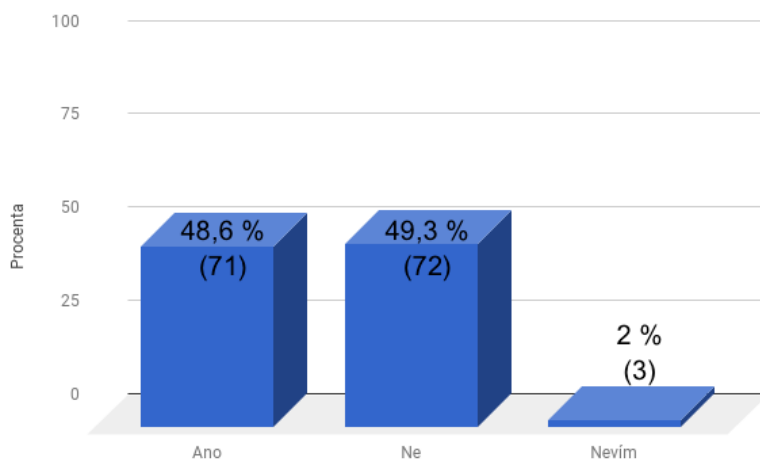
9,5 % dětí bylo krmeno z lahvičky. **12 % respondentek (8)**, které dítě dokrmovaly, personál **neukázal**, jak to dělat bez lahvičky a nenaučil je, jak tento způsob efektivně

využívat. **44,5 % žen** dostalo od personálu návrh použít dudlík, nebo byl jejich miminko podán bez jejich souhlasu.

Časování krmení

77 % žen nedostalo informaci, že má kojit dítě tak často, jako miminko nebo ona chce. **Téměř polovina respondentek dostala** od personálu informaci, že má kojit podle určitého časového rozvrhu nebo že má kojit jen určitý počet minut (viz graf 3).

Graf 3: Dostala jste od kohokoliv z personálu informaci, že máte kojit podle určitého časového rozvrhu nebo že máte kojit jen určitý počet minut?

Stručné shrnutí komentářů

Všechny komentáře, u nichž máme svolení je zveřejnit, najdete na konci.

Některé respondentky byly **spokojené s přístupem personálu** (např. „Vše bylo naprosto profesionální a v pořádku.“; „Bezproblémové, obrat o 180°oproti roku 2012, kdy se mi ve stejné porodnici narodil syn.“; „Velký posun oproti porodu před 5 lety. [...] Tentokrát to bylo super.“; „Jako prvorodička jsem byla ráda, že mi sestřičky pomohly.“; „Pozitivní. Pomoc s kojením byla dostupná na požádání a byla efektivní.“; „Se vším mi pomohli.“; „Naprosto bez problémů.“; „Mléko se spustilo po masáži prsou, kterou mi ukázala jedna ze starších sestřiček, i jak správně přiložit miminko mi ukázala. Myslím, že vděčím právě jí, že jsme se to naučili.“).

Péči v porodnici si pochvalovaly především **druhorodičky** (viz výše), dále pak **matky víceračet a nedonošených dětí** (viz např. „Personál porodnice byl profesionální a velmi podporující, byl mně i mému příteli velkou oporou. S kojením mi místní sestřičky na oddělení Intermedián (kde se starají o nedonošené děti) pomohly tak dobře, že jsem během týdne byla schopná kojit dvojčata simultánně (a dodnes je - rok poté - ještě kojím). Ráda bych všem sestřičkám na tomto oddělení touto formou poděkovala. To, že mám zdravé a tak jak bylo dlouho potřeba i plně kojené děti, je jejich zásluha.“; „V porodnici se apelovalo na to, aby předčasně narozené dítě odcházelo kojené! Sestřičky i lékaři pro to dělali možné i nemožné.“).

šestinedělky

Jiné ženy (zvláště **prvorodičky**) vyjadřovaly **určité výhrady nebo mírnou až silnou nespokojenost** (viz např. „V porodnici mi přišlo, že je to tak správně. Až později, když začala klesat tvorba mléka, jsem si zjišťovala správné informace o kojení na Mamila a nestačila jsem se divit.“; „Personál mi miminko přiložil, ptali se, zda kojení už jde, i později zkoušeli přikládat, ale že by mi někdo něco vysvětloval, radil, to ne, příp. Jen stručně, spíš jsem dost tápala a ani moc nevěděla, na co se ptát.“; „Na můj dotaz, zda miminko pije nebo je jen přisáté, odpověděli bez podívání, že určitě pije.“; „Měla jsem problém s jedním prsem (vpáčenou bradavku), malý se špatně přisával. Požádala jsem o pomoc. Sestra po půl dni přišla (což o to, mohla toho mít hodně), malého vzala, přiložila se slovy: „V čem je problém?“ A odešla. Takže mi fakt nepomohla“; „Byla jsem na nadstandardu a přístup byl občas zvláštní. Sestry mi nevěnovaly moc pozornosti, nebyl tedy důvod, vše jsem měla v pořádku, ale dokonce mi nikdo ani neřekl, když bylo na chodbě sezení s laktační poradkyní.“; „Přístup sester nic moc, hlavně abych dávala umělé mléko, o alternativním dokrmu ani zmínka.“; „Strašně stresující.“; „Domnívám se, že s tím, co jsem se o kojení dozvěděla v porodnici, případně u pediatra, bez vlastního pátrání po informacích, bych zřejmě dlouho nekojila.“; „Bylo to násilné, nepřirozené a doteď je mi do pláče, když si na to vzpomenu.“; „Stres, strach, násilí.“; „Teror.“). Jedna žena péči v porodnici **přičítá, že nekojila** („Věřím, že díky tomu se mi kojení nepodařilo.“).

Jedna žena zmiňuje, že **režim porodnice nebyl rigidní** („Kdo chtěl mít miminko u prsu pořádku, tak to nikomu nevadilo, sestřičky nebyly proti.“). Další ženy ovšem hodnotí přístup personálu jako **nátlakový, zejm. co se týče přibírání hmotnosti u dítěte** (viz např. „Přišlo mi, že je na kojení obrovský tlak. Žádný individuální přístup, syn měl žloutenku, hodně blinkal, a tím pádem špatně pil, protože byl spavý. Místo citlivého přístupu jsem se setkala akorát s nátlakem, ať se rozpije, jelikož bude na oddělení nejstarší.“; „Hodně se řeší vážení před a po kojení“; „Velký tlak, ačkolik jsem měla zkušenost s dcerou, abych dala dokrm.“; „Psychicky jsem se zhroutila, když na mě začali vyvíjet tlak s dokrmem, protože malý nepřibíral podle tabulek. Místo toho, aby řešili kojení (techniku, problém atd.), tlačili na dokrm a nemocniční režim.“). V porodnici se děti **váží před kojením a po něm**, což mnohé repondentky hodnotí jako stresové (viz např.: „Stresovalo mě vážení před a po kojení, protože jsem dcerku, která při kojení usnula, vždycky probudila a ona pak plakala. A o „uspávacím kojení“ jsem samozřejmě vůbec nic nenavázila, což mě stresovalo ještě víc. Tehdy jsem ještě netušila o nenutritivním sání a o to, že kojení je pro dítě uspávacím prostředkem. V porodnici mě pořádku nutili ji budit, když při kojení usínala, aby se pořádně napila. Byla jsem z toho zoufalá.“).

Některé ženy si stěžují na **nedostatek soukromí při kojení** (viz např.: „Krásný pocit pro maminku, ale chybí dost soukromí.“; „Ze začátku pro mě bylo kojení velmi stresující, kojilo se společně s ostatními maminkami v jedné místnosti.“)

Nelze nezmínit **neprofesionální chování některých zdravotníků**, ať již jde o **poznámky** („Když jsem si řekla o pomoc, bylo mi řečeno, že „k těmto prsům se nikdy žádný dítě nepřisaje“ a poslali mě pro kloboučky. Po příchodu domů jsem za pomoci laktační poradkyně odbourala po měsíci kloboučky a kojím stále bez problémů.“; „Sestřička, místo, aby mi dceru dala a pomohla mi s přisátím, mi vynadala, že

jménem F. dceři zkazím život.“), **nesprávné a nešetřné přikládání dítěte k prsu** (viz např. „Sestry mi miminko přímo rvaly k prsu a nedivím se, že po tomhle způsobu ani nechtěl pít.“; „Sestra, která mi dítě přinesla, vzala hlavičku a velmi necitlivě mi rychle „nacpala“ moje prso do pusinky.“; „Pamatuji si na jeden velmi nepříjemný zážitek, kdy mi ji sestřička řvoucí rvala k prsu, aby mi přinutila pít. To jsem obřečela a od té doby už jsem si „radit“ nenechala.“) či **poměrně zvláštní kontrolu laktace** („Velmi mě zarazilo, když nejmenovaná sestra každé ráno přišla, pomalu ani nepozdravila a hned povídala, ať ukážeme prsa. Zkontrolovala, zda nám již teče kolostrum a ani si mezi námi neumyla ruce.“).

V komentářích se objevovalo **téma kontaktu s dítětem (po vaginálním porodu a zvláště po císařském řezu):**

- „Dceru mi dali hned po porodu na břicho, odnesli ji na měření, pak hned jsem přikládala a i při šití byla na mě.“ (komentář č. 2, 2014)
- „Bylo to náročné. Dceru mi nechtěli vydat, dokud se s ní nenaučím manipulovat. Nosili mi ji tedy první den na kojení, a to pouze po mé urgenci. Rodila jsem večer a přes noc mi ji nepřinesly, zda byla dokmovaná netuším.“ (komentář č. 8, 2014)
- „Naštěstí jsme to zvládli spolu sami. Přes to všechno, že mi dítě neukázali 24 hodin, byť byl v pořádku a nebyl jediný důvod, proč mi ho nepřinesli. Říkali, že jsem daleko a oni ho nemůžou přenášet na jiné oddělení.“ (komentář č. 23, 2015)
- „Dceru jsem po operaci ještě na sále dostala na pár vteřin zabalenou až po nos k obličejí. Pak ji odnesli, nenechali ji ani mému muži, který byl přítomen. Dceru mi pak přinesli na JIP asi 3 hodiny po porodu. Celou zabalenou. Sestřička, místo, aby mi dceru dala a pomohla mi s přisátím, mi vynadala, že jménem F. dceři zkazím život. Dcera se přisála a já si jen pamatuju tu vteřinu absolutního štěstí. Byla u mě asi pět minut. Sestra mi neřekla, že mi ji v pět ráno znovu přinese. Takže jsem se nechala nadopovat prášky, plakala a plakala a pak spala až asi do sedmi ráno. V deset nás z JIP odvedli na odd. šestinedělí. Až do 13. hodiny jsem čekala na dceru, třikrát šla na sesternu, ať mi ji už dají. Řekli mi, že není připravená. A já se nechala odbýt.“ (komentář č. 14, 2014)
- „Dcera se krásně přisála hned při první příležitosti, a to i přesto, že mi po akutním císaři nebyla přiložena k prsu hned na sále. Den a noc po porodu jsem byla na JIP, malou mi donášeli i v průběhu noci na kojení, ale až na můj popud.“ (komentář č. 35, 2015)
- „Po sekci mi dítě přinesli na JIP až poté, co jsem je o to opakovaně žádala a bylo to po několika hodinách. [...] Nechala mě s ním deset minut, spěchala. Pak mi byli ochotní donést ho až po šesti hodinách s tím, že zítra mě propustí na oddělení šestinedělí a tam už ho budu moci kojít.“ (komentář č. 50, 2016)

Velmi často ženy zmiňují **vzájemně si odporující rady**, které dostávaly o různých zdravotnících (viz např. „Pamatuji si, jak každá sestřička radila ostatním maminkám s přikládáním, než se rozjede laktace, jinak. Jedna říkala, že mají přikládat po třech hodinách, další, že má maminka přikládat kdykoliv.“; „Informace o kojení byly velmi chaotické, každá laktační poradkyně tvrdila něco jiného (a zpětně vím, že většina navíc špatně).“; „Každá sestra udávala jiné pokyny, rady.“; „Pro mne jako

šestinedělky

prvorodičku byly nejvíce matoucí rozdílné informace od různých sester. Jedna trvala na tom, že když nenakojím určité množství, mám jít pro dokrm, jiná řekla, ať prostě jen zkouším častěji přikládat.; „Každá sestřička má individuální přístup a názor, takže z toho může být prvorodička zmatená.“).

Respondentky opakovaně zmiňují otázku **dokrmování**, přičemž zkušenosti jednotlivých žen se výrazně lišily, viz např.:

- „Líbil se mi jejich přístup ohledně doby, než se spustí naplno laktace – sestry mnohé ženy uklidňovaly, že je fajn to období překlenout bez dokrmu a hodně přikládat, že to může být těžší, ale je fajn vydržet.“ (komentář č. 7, 2014)
- „Domů jsme přišly s instrukcí dokrmovat, v porodnici jsme "museli" ke každému kojení dokrmovat, aby nás pustili domů. Nikdo mi neřekl, nespěchejte, chvílku to potrvá, kolostrum máte a kojít budete.“ (komentář č. 14, 2014)
- „Na oddělení šestinedělí mi bylo vyčteno, že mám dítě příliš dlouho u prsu a bylo mi doporučeno použít dudlík. Porodnici jsme opouštěli s dokrmováním a bez jakéhokoli dalšího doporučení. Jediné plus bylo v tom, že malému nenutili lahev a hned nabídli krmit ho stříkačkou přes malíček.“ (komentář 50, 2016)
- „Velký tlak, ačkoli jsem měla zkušenosti s dcerou, abych dala dokrm. Aby přibíral. Pouze jedna sestra se mnou a mým postojem k umělému mléku sympatizovala.“ (komentář 53, 2016)
- Měla jsem ale v porodním plánu zakázaný dokrm, tak mi nabídli na dokrm vodu ve stříkačce. [...] Vůbec nebrali v potaz mlezivo a pořád tvrdili, že miminko je hladné - ačkoli jsem měla mlezivo už v těhotenství. (komentář 55, 2016)

Nejednoznačné bylo i **sdílení postele s dítětem** (např. „Za pokládání syna do postele jsem dostala několikrát vynadáno.“ vs „Se spaním ve společné posteli neměly sestry jediný problém.“)

V porodnici bylo podle všeho **časté používání kojících kloboučků** (viz např. „Hodně žen na oddělení kojilo s klouboučky.“; „Odcházela jsem s klouboučkama a podle mě úplně zbytečně.“; „Když jsem si řekla o pomoc, bylo mi řečeno, že „k těmto prsům se nikdy žádný dítě nepřisaje“ a poslali mě pro kloboučky. Po příchodu domů jsem za pomoci laktační poradkyně odbourala po měsíci kloboučky a kojím stále bez problémů“).

Personál nezřídka doporučoval používání dudlíku (viz např. „Rozcházely se naše názory na použití dudlíku – sestry byly pro (ale nenutily).“ „Malý dostal bez mého vědomí (akutní císařský řez a celková narkóza) dudlík.“; „Dudlík vyžádal pediatr, aby dítě při vizitě neplakalo.“; „Ihned dávali sterilní nádobu na dudlík a ještě mě seřvali, že žádný nemám.“; „A doporučili dudlík, aby si miminko necucalo ručičky.“; „Byl mi doporučen dudlík, že je prý dítě savec, a tak chce sát (dudat).“).

Odpovědi rozdělené dle roků

1. Jak se dítě narodilo?

	Vaginálně	Císařem
2014	14	12
2015	18	15
2016	48	30
2017	6	3
Celkem	86	60

2. Narodilo se miminko po 37. týdnu těhotenství?

	Ano	Ne
2014	21	5
2015	29	4
2016	66	12
2017	9	0
Celkem	125	21

3. Přišel k Vám někdo z personálu nejpozději 6 hodin po porodu, aby Vám poskytl informace o kojení a nabídl Vám pomoc s kojením?

	Ano	Ne	Nevím
2014	10	16	0
2015	15	16	2
2016	34	39	5
2017	4	5	0
Celkem	63	76	7

4. Byla jste hned po porodu s miminkem v kontaktu kůže na kůži a pokračoval tento kontakt nepřerušovaně alespoň hodinu?

	Ano	Ne	Nevím
2014	7	19	0
2015	2	31	0
2016	21	54	3
2017	3	6	0
Celkem	33	110	3

5. Dostala jste informace o tom, jak vypadá správná poloha a správné přísátí miminka? (Uveďte "ano", pokud Vám personál tyto informace nabídl bez ohledu na to, zda jste o ně měla nebo neměla zájem. Uveďte "ne", pokud Vám personál tyto informace nanabídl bez ohledu na to, zda jste o ně měla nebo neměla zájem.)

	Ano	Ne	Nevím
2014	6	18	2

2015	19	11	3
2016	27	48	3
2017	3	6	0
Celkem	55	83	8

6. Ukázal Vám personál, jak během kojení poznáte, zda miminko skutečně pije mléko z prsa? (Uveďte "ano", pokud Vám personál tyto informace nabídl bez ohledu na to, zda jste o ně měla nebo neměla zájem. Uveďte "ne", pokud Vám personál tyto informace nanabídl bez ohledu na to, zda jste o ně měla nebo neměla zájem.)

	Ano	Ne	Nevím
2014	13	11	2
2015	13	14	6
2016	29	43	6
2017	1	8	0
Celkem	56	76	14

7. Dokázal Vám personál pomoci s kojením?

	Ano	Ne	Nepotřebovala jsem pomoc	Nevím
2014	12	7	7	0
2015	17	9	7	0
2016	42	19	17	0
2017	5	3	1	0
Celkem	76	38	32	0

8. Bylo Vaše miminko dokrmované umělým mlékem?

	Ano	Ne	Nevím
2014	12	14	0
2015	17	14	2
2016	34	42	2
2017	4	5	0
Celkem	67	75	4

9. Bylo Vaše miminko dokrmované umělým mlékem bez Vašeho informovaného souhlasu?

	Ano	Ne	Nebylo dokrmované	Nevím
2014	6	6	14	0
2015	12	4	16	1
2016	17	16	44	1
2017	3	1	5	0
Celkem	38	27	79	2

10. Stalo se, že Vaše miminko bylo dokrmované umělým mlékem a Vy jste se o tom dozvěděla až poté, co bylo dokrmované?

	Ano	Ne	Nebylo dokrmované	Nevím
2014	1	7	14	4
2015	1	13	16	3
2016	0	34	44	0
2017	0	4	5	0
Celkem	2	58	79	7

11. Pokud bylo dítě dokrmované, byl Vám osvětlen důvod, proč se tak stalo?

	Ano	Ne	Nebylo dokrmované	Nevím
2014	10	2	14	0
2015	7	10	16	0
2016	26	8	44	0
2017	4	0	5	0
Celkem	47	20	79	0

12. Byl na Vás vyvíjen nátlak, abyste miminko dokrmovala?

	Ano	Ne	Nevím
2014	7	18	1
2015	9	23	1
2016	11	66	1
2017	3	6	0
Celkem	30	113	3

13. Byla jste personálem informovaná o důležitosti kontaktu kůže na kůži s miminkem během pobytu v nemocnici?

	Ano	Ne	Nevím
2014	3	23	0
2015	4	28	1
2016	10	67	1
2017	3	6	0
Celkem	20	124	2

14. Považoval personál za samozřejmé, že jste s miminkem v jedné posteli?

	Ano	Ne	Nevím
2014	4	19	3
2015	7	19	7
2016	9	51	18
2017	2	5	2

Celkem	22	94	30
---------------	-----------	-----------	-----------

15. Byla jste na pokoji s miminkem neustále v režimu rooming-in už od příchodu z porodního sálu?

	Ano	Ne	Nevím
2014	6	20	0
2015	11	21	1
2016	16	60	2
2017	3	6	0
Celkem	36	107	3

16. Odnosl personál miminko během Vašeho pobytu, aniž byste o tom věděla?

	Ano	Ne	Nevím
2014	1	24	1
2015	1	29	3
2016	0	78	0
2017	0	9	0
Celkem	2	140	4

17. Bylo s Vámi miminko na pokoji i během všech nocí, které jste strávila v porodnici? (Uveďte "ne" i v případě, že šlo jen o jednu noc.)

	Ano	Ne	Nevím
2014	10	16	0
2015	7	26	0
2016	25	53	0
2017	5	4	0
Celkem	47	99	0

18. Dostala jste od personálu informaci, že miminko máte kojit bez omezování délky kojení tak často, jak miminko nebo Vy chcete?

	Ano	Ne	Nevím
2014	4	19	3
2015	6	25	2
2016	12	61	5
2017	1	8	0
Celkem	23	113	10

19. Dostala jste od kohokoliv z personálu informaci, že máte kojit podle určitého časového rozvrhu nebo že máte kojit jen určitý počet minut?

	Ano	Ne	Nevím
2014	20	5	1
2015	28	5	0

2016	14	62	2
2017	9	0	0
Celkem	71	72	3

20. Dostala jste od personálu nemocnice návrh na použití dudlíku nebo byl Vašemu miminku podán bez Vašeho souhlasu?

	Ano	Ne	Nevím
2014	13	11	2
2015	12	18	3
2016	36	50	2
2017	4	5	0
Celkem	65	84	7

21. Bylo dítě krmeno z lahvičky?

	Ano	Ne	Nevím
2014	4	21	1
2015	1	30	2
2016	7	69	2
2017	2	7	0
Celkem	14	127	5

22. Pokud bylo Vaše dítě dokrmované, ukázal Vám personál, jak to dělat bez lahvičky a naučil Vás, jak tento způsob efektivně používat?

	Ano	Ne	Nebylo dokrmované	Nevím
2014	11	1	14	0
2015	12	4	16	1
2016	32	2	44	0
2017	3	1	5	0
Celkem	58	8	79	1

23. Dostala jste od personálu informace, kam se po porodu můžete obrátit o pomoc s kojením?

	Ano	Ne	Nevím
2014	7	16	3
2015	8	22	3
2016	23	50	5
2017	2	7	0
Celkem	40	95	11

Komentáře (očíslované, bez jazykové korektury)

2014

1. Měla jsem štěstí, protože jsem měla opravdu hodně mléka a syn je velký jedlík. Informace o kojení byly totiž velmi chaotické, každá laktační poradkyně tvrdila něco úplně jiného (a zpětně vím, že většina navíc špatně - odcházela jsem s kloboučky a levandulovým olejem na bradavky, kdybych náhodou opravdu kojila, protože mám přeci příliš malé bradavky a navíc jsem po porodu nemohla sedět ani na kruhu). Za pokládání syna do postele jsem dostala několikrát vynadáno. Ale pamatuju si jednu sestru, která mi pomáhala zvládnout to v klidu a dala mi pár dobrých rad.

2. Dceru mi dali hned po porodu na břicho, odnesli ji na měření, pak hned jsem přikládala a i při šití byla na mě, na toto si nestěžuji. Rodila jsem večer a první noc jsem byla bez miminka, ale to jsem byla ráda, že se mohu po porodu vyspat, noc před porodem spát už nešlo. Jestli bylo dokrmované v tu noc beze mě nevím. Malá se ale narodila 37+0, a proto neměla sílu sát. Přesto mě nutili každé 3 hodiny dlouho zkoušet kojit (bez nástavce), což vůbec nešlo. Malá byla vyčerpaná, podchlazená, nešla ani vzbudit, byla jak hadr. Sestra mi na dotaz, zda není 36,6 v zadečku malo odpověděla: "Buďte ráda, že nemá 38". Až po dvou dnech měla nastěsí směnu jiná sestra, která malou víc oblékla, přikrmila stříkačkou, mě dala konečně odsávačku a nástavec na bradavku a řekla, ať ji nechám odpočinout a jedno kojení vynechám a netýrám ji vždy tak dlouho, jen aby si přes nástavec cvičila svaly. Divím se, že jsem ty dva dny bez odsávačky neodnesla zánětem prsou, bolely hrozně, mléka jsem měla přebytky. Takže poté už byla dokrmovaná jen mým mlékem stříkačkou a bezproblémově se kojila až doma cca po 14 dnech, kdy jí svaly zesílily.

3. Bylo to pro mě stresující. Malý z jednoho prsa nechtěl pít a celkově byl hodně spavý. Byly mi nabídnuty kloboučky (malý se nemohl přisát a bradavka byla hodně rozkousaná) a malý dostal bez mého vědomí (akutní císařský řez a celková narkóza) dudlík. Jedna sestřička se mi ale ochotně snažila pomoci, i když ne moc vhodně. Po příchodu z porodnice jsem vše (správné přisátí, techniky atd.) sama nastudovala na internetu. Klouboučky jsme odbourali cca do měsíce. Dudlík o něco později. Syn nikdy neměl umělé mléko a kojený je ještě teď. Podpora kojení je v porodnicích nedostačující. A pokud se maminka sama o tuto problematiku nezajímá, tak to většinou s kojením dobře nedopadne. Jsem ráda, že se kojit podařilo a nadále daří i přes počáteční veliké chyby (intervaly, žádný kontakt kůže na kůži, kloboučky, dudlík).

4. Byla jsem ráda, že jsem doma zkoukla video na DVD od mého lékaře na téma kojení a díky tomu jsem věděla, jak přikládat. A měla jsem stres, aby mi dítě nabíralo, abychom mohli brzy domů. Dále mě stresovala doktorka (záskok mé pediatričky), že nesmím přikládat dříve jak za tři hodiny. Bohužel u toho byl můj muž a myslel si, že je to správně. Naštěstí jsme se zorientovali. Dcera byla kojená 2 roky a tři měsíce. Aktuálně kojím syna a ještě dlouho budu ;)

šestinedělky

5. S kojením jsme v porodnici problém neměli, šlo to hned a kojíme dodnes (2,5 roku).
6. Bezproblémové, obrat o 180 stupňů oproti roku 2012, kdy se mi ve stejné porodnici narodil syn.
7. S přístupem personálu jsem byla spokojená. Sestry mi neukazovaly a naposkytovaly informace o kojení z toho důvodu, že se jednalo o druhé dítě a kojení šlo od počátku naprosto hladce. Pouze se rozcházely naše názory ohledně použití dudlíku - sestry byly pro (ale nenutily), s dokrmem lahví obecně ale nesouhlasily. Líbil se mi jejich přístup ohledně doby, než se spusti naplno laktace - sestry mnohé ženy uklidňovaly, že je fajn to období překlenout bez dokrmu a hodně přikládat, že to může být těžší, ale je fajn vydržet. Se spaním ve společné posteli neměly sestry jediný problém.
8. Bylo to náročné. Dceru mi nechtěli vydat, dokud se s ní nenaučím manipulovat. Nosili mi ji tedy první den na kojení, a to pouze po mé urgenci. Rodila jsem večer a přes noc mi jí nepřinesly, zda byla dokmovaná netuším. Ke kojení jsem dostala informaci, že mám kojit nejvýše 10 minut z každého prsa, a to každé 3 hodiny. Naštěstí jsme v porodnici strávili pouze 2 dny a doma si poté najely na svůj režim a dceru kojím už přes 2 roky. A rozhodně ne díky informacím z porodnice.
9. Bylo to moje druhé mimčo, tak jsem si do toho nenechala moc "kecat".
10. Jako prvorodička jsem byla ráda, že mi sestřičky pomohly. Bylo to trochu o nervy, ale když se konečně dcera pořádně prisála a nepouštěla se, byl to nezapomenutelný okamžik.
11. Kojení v porodnici hodnotím jako velmi těžké, připadala jsem si neschopná.
12. Dceru jsem vůbec nekojila. Do jejích 9 měsíců jsem odsávala a krmila lahvičkou. Než naběhla laktace, tak byla i na umělém mléku.
13. Pozitivně. Pomoc s kojením byla dostupná na vyžádání a byla efektivní. Dokrmování bylo nutno spíše vybojovat. Každá sestra měla svůj osobitý postoj k dokrmování, ale s kojením ráda pomohla každá.
14. Stres, strach, násilí. Dceru jsem po operaci ještě na sále dostala na pár vteřin zabalenou až po nos k obličejí. Pak ji odnesli, nenechali ji ani mému muži, který byl přítomen. Dceru mi pak přinesli na JIP asi 3 hodiny po porodu. Celou zabalenou. Sestřička, místo, aby mi dceru dala a pomohla mi s prisátím, mi vynadala, že jménem F. dceři zkazím život. Dcera se prisála a já si jen pamatuju tu vteřinu absolutního štěstí. Byla u mě asi pět minut. Sestra mi neřekla, že mi ji v pět ráno znovu přinese. Takže jsem se nechala nadopovat prášky, plakala a plakala a pak spala až asi do sedmi ráno. V deset nás z JIP odvedli na odd. šestinedělí. Až do 13. hodiny jsem čekala na dceru, třikrát šla na sesternu, ať mi ji už dají. Řekli mi, že není připravená. A já se nechala odbýt.

šestinedělky

Kojení nám šlo, ale po porodu a noci jsem byla tak nejistá, že jsem je žádala o pomoc, tak dceři rvali bradavku do pusinky, svírali čelist, aby pusinku otevřela, až se přestala chtít přisát (plus mléka nebylo tolik, kolik by potřebovala). Potřebovala čas a trpělivost, a já taky (po císaři moje sebevědomí bylo na úplném dně) kojení 10 minut po třech hodinách bylo vražedné.

Domů jsme přišly s instrukcí dokrmovat, v porodnici jsme "museli" ke každému kojení dokrmovat, aby nás pustili domů. Nikdo mi neřekl, nespěchejte, chvilku to potrvá, kolostrum máte a kojit budete. Doma jsem umělé mléko odmítla, hned jsme kontaktovali laktační poradkyni. (První laktační poradkyně ale jela v režimu porodnice, až třetí mi dodala odvalu a podpořila moji intuici).

Začala jsem kojit podle intuice a potřeb dcery, kojení trvalo i 45 minut, kojila jsem převážně vleže. V druhém týdnu jsem v noci kojila a pak 10 minut odsávala a přes den odstříkané mléko dceři dala přes prst stříkačkou. Kojila jsem ji a podle potřeby dokrmila svým mlékem (např. když se odmítala přisát a pak bylo třeba ji trochu rozjíst, byla spavé miminko). Po třech týdnech hledání rovnováhy jsem dceru už kojila úplně bez problémů. Kojila jsem dceru rok a půl.

15. Po prvním porodu velice stresové a nucené. Zůstala jsem v porodnici déle i proto, aby mě to naučili. Paradoxně hned první den doma jsme kojili bez stresu s podporou muže, který odhodil i kojící kloboučky na prso a od té doby jsme si s dcerou kojení obě užívaly. Druhý porod v té samé porodnici o dva roky později (2016) a doba poté už byly naprosto v mé režii. Asi proto, že jsem byla zkušenější a věděla přesně, co chci a co určitě nechci. Nálada a režim v porodnici mi připadali uvolněnější. Vše probíhalo bez sebemenšího problému, tak mě ani personál do ničeho jiného nenutil.

16. Dcera se narodila předčasně, byla krmena první dny cizím mateřským mlékem, po pár dnech odsávání jsem byla schopná ji plnohodnotně nakrmit já. První přisátí jsme zkoušely, když dceři bylo 14 dní. Asi 1,5 měsíce jsem odstříkávala a dokrmovala stříkačkou, dcera neměla sílu si vytáhnout větší dávku. Narodila se v 31tt. V porodnici se apelovalo na to, aby předčasně narozené dítě odcházelo kojené! Sestřičky i doktorky pro to dělaly možné i nemožné :)

17. Vše v pořádku. Měla jsem dvojčata, tak to bylo trochu jiné.

18. Velmi stresující.

19. Moje druhé dítě jsem si kojila, jak jsem chtěla, stále byl vyvíjen tlak na hmotnost dítěte a na vážení před a po kojení, dále tlak na váhu dítěte a propuštění domů. Vzhledem k druhému dítěti jsem již některé věci ignorovala a některé naopak vyžadovala.

2015

20. V porodnici dost bídné, vše najlajnované, nekojit mimo hodiny. Naštěstí když jsme mohli být už konečně spolu, tak se začalo mléko více spouštět, protože jsem začala klokánkovat. Nicméně odchod z porodnice byl stále s dokrmem přes stříkačku. Naštěstí se podařilo s pomocí laktační poradkyně doma rozkojit a doteď si rád dá mléčko ;)

šestinedělky

21. Kojení bylo plně v mé kompetenci i přes doporučení kojit 20 minut a dost. V posteli miminka nesmela být. Hodně se řeší vážení před a po kojení. Pro prvorodičky myslím dost stresující.

Info o kojení jsem nežádala. Nebýt FB skupiny o kojení, neměla bych do začátku žádné info.

22. Každá sestra udávala jiné pokyny, rady. Kojila jsem - mlezivo jsem měla 12 hodin po porodu, takže se mi nikdo nevěnoval. O pomoc při prvním kojení jsem si řekla, když sestra skončila u spolubydlící. Jen mi ho tam nastrčila a od té doby už se dítě z prsu nehnulo. Sestrám se to nelíbilo.

23. Naštěstí jsme to zvládli spolu sami. Přes to všechno, že mi dítě neukázali 24 hodin, byť byl v pořádku a nebyl jediný důvod, proč mi ho nepřinesli. Říkali, že jsem daleko a oni ho nemůžou přenášet na jiné oddělení. Kojím doteď, ale bylo to opravdu strašný.

24. Vše bylo naprosto profesionální a v pořádku. Jediný důvod, proč jsem nebyla první večer s miminkem a neměla jsem ho hned u sebe, byl císařský řez a pobyt na JIPce.

25. Byť bylo dítě v nemocnici dokrmováno, po měsíci jsem už jen kojila a kojím stále (dcerce je 15 měsíců).

26. Vyplňuji o svém druhém dítěti, takže jsem vlastně od personálu ohledně kojení nic nepotřebovala a tak to také brali. Kojení tedy bylo nádherné a je dodnes, holčičce jsou dva roky.

27. Teror.

28. Pro mne jako prvorodičku byly nejvíce matoucí rozdílné informace od různých sester. Jedna trvala na tom, že když nenakojím určité množství, mám jít pro dokrm, jiná řekla, ať prostě jen zkouším častěji přikládat. Z porodnice jsem nakonec odcházela s kloboučky a plně kojeným dítětem. S pomocí laktační poradkyně jsem pak po dvou měsících doma kloboučky odbourala a kojím spokojeně už druhý rok. Ale ty začátky byly perné, to teda jo.

Jo a taky bych ráda dodala, že vážení miminka vždy před a po kojení mě značně stresovalo.

29. Naštěstí jsem s kojením neměla problém. Syn dostal jen jednou 5 ml, stříkačkou přes malíček, protože plakal dlouho v kuse, byl už vyčerpaný a já stále neměla mléko. Aspoň podle sester. Pak jsme se oba vyspali a zlomilo se to, kojení se rozjelo. Byla jsem na nadstandardu a přístup byl občas zvláštní. Sestry mi nevěnovaly moc pozornosti, nebyl tedy důvod, vše jsem měla v pořádku, ale dokonce mi nikdo ani neřekl, když bylo na chodbě sezení s laktační poradkyní. Dozvěděla jsem se to až zpětně, to mě mrzelo.

30. Strašně stresující. Odešla jsem nakonec na reverz s dcerou v hmotnostním pádu a doma se rozkojila v klidu.

šestinedělky

31. Byla snaha o pomoc v kojení, ale zároveň velký tlak, aby malý pil množství podle tabulek, byl narozen 37+6 s novor. žloutenkou, takže mi tato očekávání přišla přehnaná, bylo mi zakázáno kojit častěji než co 3 hodiny (zákaz jsem ignorovala) a i když se objem vypitého mléka zvyšoval (ale ne dostatečně rychle podle tabulek, navíc častější kojení mělo za následek, že vypitého množství bylo v rámci jednoho kojení samozřejmě méně, než kdybych kojila 1x za 3 hodiny), byl vyvíjen nátlak, abych dítě dokrmila umělým mlékem, že nemá dost energie pít a strádá a dopadne to špatně. Po odchodu z porodnice plné kojení bez problémů.

32. Pořád jsem je chodila otravovat, aby mi pomohly, aby se dítě prisálo, navíc jsem nemohla 4 týdny sedět. Třeba i 4x denně jsem chodila na sesternu s mimčem. Nevzdala jsem to. Kojím nyní 23 měsíců.

33. Bylo to pro mě nové, ale se vším mi pomohli.

34. Zpětně velmi špatně. Věřím, že díky tomu se mi kojení nepodařilo. 2 roky teď hledám informace, chystám se na kurz laktační poradkyně, abych mohla jiným maminkám pomoci, aby nedopadly jako já. U druhého miminka už budu připravenější, ale je to pouze má zásluha se informovat a zjišťovat.

35. S kojením jsem problém neměla. Dcera se krásně prisála hned při první příležitosti, a to i přesto, že mi po akutním císaři nebyla přiložena k prsu hned na sále. Den a noc po porodu jsem byla na JIP, malou mi donášeli i v průběhu noci na kojení, ale až na můj popud. Zbytečně stanovovali časy, kdy kojit. Doma sem pak kojila kdykoliv, kdy se malé zachtělo.

36. Personál mi miminko po porodu přiložil, ptali se, zda kojení už jde, i později zkoušeli přikládat, ale že by mi někdo něco vysvětloval, radil, to ne, příp. jen stručně, spíš jsem dost tápala a ani moc nevěděla, na co se třeba ptát.

37. Úplně bez podpory ze strany personálu.

38. Paní mi jen řekla, že takhle to asi nepůjde a odešla.

39. Dudlík vyžádal pediatr, aby dítě při vizitě neplakalo. Kojení je zde velmi podporováno. Personál je velmi ochotný kdykoliv pomoci. Jediné negativum je, že každá sestřička má individuální přístup a názor, takže z toho může být prvorodička poměrně zmatená. Moje mimi bylo hodně malinké (2060g), ač se narodilo v 39.tt. Zpočátku bylo uměle dokrmováno cizím mateřským mlékem, později umělým mlékem (stříkačkou). První měsíc jsme 1x denně dokrmovali umělým mlékem, jinak odstříkaným mateřským mlékem (jak byla malinká, neměla sílu utáhnout prso). Nyní má 18 měsíců a kojím stále a vypadá to, že se toho ta malá pijavice v nejbližší době nevzdá :D Ač už na mně okolí a tchýně znechuceně koukají. My si to obě užíváme ;)

40. Po císaři se mléko vytvořilo později, miminko bylo asi slabé a moc nepilo. Dostávalo mléko ze stříkačky. Nevnímala jsem to nijak zvlášť negativně, doufala

šestinedělky

jsem, že se to samo upraví. Po příchodu domů se tak stalo a kojila jsem až do 14 měsíců.

41. Byla to radost, protože jsem se rozkojila velmi brzy a syn přibýval krásně na váze.

42. Stresující.

2016

43. Malá nepřibírala, plakala jsem, přístup sester nic moc, hlavně abych dávala umělé mléko, o alternativním dokrmu ani zmínka.

44. Veliký posun oproti porodu před 5 lety. Tenkrát žádné informace, jen nepříjemné chování, když se mi po císařském řezu žádné mléko netvořilo. Tentokrát to bylo super.

45. Ze začátku pro me bylo kojení velmi stresující, kojilo se společně s ostatními maminkami v jedné místnosti a jelikož mi to ze začátku nešlo, malý měl žloutenku, takže byl spavý a nikdo mi pořádně neporadil, až na druhý den se mě ujala velmi příjemná laktační poradkyně, která mi ukázala více kojících poloh, která jsou nejlepší pro nedonošená miminka (syn se narodil o měsíc dříve), vysvětlila mi, jak je důležitý kontakt "kůže na kůži" a také mi ukázala kojící polohu vleže na posteli. Ale i tak jsem se rozkojila až přibližně po čtyřech dnech po porodu, co jsem už měla syna konečně u sebe na pokoji a měli jsme na to klid a nebyli jsme "pod dozorem".

46. Kojení probíhalo celkem bez problému, 2x se nedařilo malé prisát, ale sestřičky mi pomohly.

47. Nezájem ze strany sester.

48. Tentokrát bylo kojení v pohodě, doma na nás čekal dvou a půl letý kojený syn, takže se velmi brzy spustila laktace a maličká přibírala zázračnou rychlostí a já mohla být v naprostém klidu. V roce 2013 to byl jeden velký stres a nejen v porodnictví 😊

49. Krásný pocit pro maminku, ale chybí dost soukromí.

50. Po sekci mi dítě přinesli na JIP až poté, co jsem je o to opakovaně žádala a bylo to po několika hodinách. Sestra, která mi dítě přinesla, vzala malého hlavičku a velmi necitlivě mu rychle "nacpala" moje prso do pusinky. No hrůza. A mě nic nevysvětlila, nedoporučila. Nechala mě s ním deset minut, spěchala. Pak mi byli ochotní donést ho až po šesti hodinách s tím, že zítra mě propustí na oddělení šestinedělí a tam už ho budu moci kojít.

Na oddělení šestinedělí mi bylo vyčteno, že mám dítě příliš dlouho u prsu a bylo mi doporučeno použít dudlík. Porodníci jsme opouštěli s dokrmováním a bez jakéhokoli dalšího doporučení. Jediné plus bylo v tom, že malému nenutili lahev a hned nabídli krmít ho stříkačkou přes malíček.

šestinedělky

Porodnici jsem si vybrala kvůli svému komplikovanému zdravotnímu stavu. Dopředu jsem tušila jsem, že to tam tak nějak podobně bude probíhat, ale má očekávání realitu předčila - v negativním slova smyslu. Bylo to násilné, nepřirozené a doteď je mi z toho do pláče, když si na to vzpomenu.

51. Úplně normální.

52. Vše bylo v pořadku, chvilku trvalo, než se mléko začlo tvořit, ale personál mi poradil a pak bylo vše v pořadku.

53. Velký tlak, ačkoli jsem měla zkušenosti s dcerou, abych dala dokrm. Aby přibíral. Pouze jedna sestra se mnou a můj postojem k umělému mléku sympatizovala.

54. Každá ze sester měla jiný přístup. Jak kojit, jak dlouho atd.

55. Strašný. Měla jsem ale v porodním plánu zakázaný dokrm, tak mi nabídli na dokrm vodu ve stříkačce. Ihned dávali sterilní nádobu na dudlík a ještě mě seřvali, že žádný nemám. Vůbec nebrali v potaz mlezivo a pořád tvrdili, že miminko je hladné - ačkoli jsem měla mlezivo už v těhotenství.

56. Personál porodnice bral kojení jako nijak zvlášť důležitou věc.

57. Nebyla jsem prvorodička, takže personál o to spíš neměl iniciativu mne o kojení nějak informovat. Pouze doporučili kojit po 3 hodinách. A doporučili dudlík, aby si miminko necucalo rucičky. Na můj dotaz, že nevím, zda miminko pije nebo je jen prisaté, odpověděli bez podívání se, že určité pije. S druhým miminkem mám bohužel při kojení problémy, plně kojím, ale technika a přísátí nejsou v pořádku. Pozvala jsem si domu laktační poradkyni, k nápravě ale nedošlo.

58. Trochu stresující, ale spíše mou vinou než personálem.

59. Stresující .

60. Jako druhorodičku mě braly tak, že vím, jak na to.

61. Dobré.

62. Naprosto bez problémů.

63. Hodně stresové.

64. Primárně mi přišlo, že je na kojení obrovský tlak. Žádný individuální přístup, syn měl žloutenku, hodně blinkal a tím pádem špatně pil, protože byl spavý. Místo citlivého přístupu jsem se setkala akorát s nátlakem, ať se rozpije, jelikož bude na odd. nejstarší. Nakonec skončil na svícení a druhý den jsme šli domů, v průběhu noci se rozpil. Najednou byly sestry milé. Krom tohoto mě velmi zarazilo, když nejmenovaná sestra každé ráno přišla, pomalu ani nepozdravila a hned povídala, ať ukážeme prsa. Zkontrolovala, zda nám již teče kolostrum a ani si mezi námi neumyla

šestinedělky

ruce. Hygiena nade vše. Další věc, co mě zarazila, byla, že jsem měla problém s jedním prsem (vpáčenou bradavkou), malý se špatně přisával. Požádala jsem o pomoc. Sestra po půl dni přišla (což o to, mohla toho mít hodně), malého vzala, přiložila se slovy: „V čem je problém?“. A odešla. Takže mi fakt nepomohla. Porodní asistentky pro maminky jak na sálech, tak na šestinedělí super. Dětské sestry děs.

65. Ráda bych dodala, že u císařského řezu nastaly komplikace, pro které jsem uvedena do plné nárkózy. Proto tělo na tělo a okamžité přisátí nebylo možné. Dcerka byla moc šikovná a přisála se hned ráno po nočním akutním císaři.

66. Kojení nám ze začátku nešlo úplně snadno, mléku chvíli trvalo, než se spustilo. S odstupem času to asi žádná zásadní doba nebyla, nicméně vzhledem k tomu, že moje bradavky nebyly úplně ideální, bylo třeba jim pomoci. Bylo mi řečeno, že mám kojit tak často, jak bude miminko chtít. Snažila jsem se tedy pochopit, kdy chce a následovala jsem tuto radu. Během toho dne však bradavky dostaly dost zabrat a kojení opravdu velmi bolelo. Přišla mi sice na mou žádost pomoci laktační poradkyně, přesto můj boj pokračovat. Mléko se spustilo po masáži prsou, kterou mi ukázala jedna ze starších sestřiček, i jak správně přiložit miminko mi ukázala. Myslím, že vděčím právě jí, že jsme se to naučili. Do rozkousané bradavky se mi dostal stafylokok, přijít na něj nicméně trvalo měsíc. Pomohla mi dětská doktorka, se kterou jsem mluvila v šestinedělí asi nejčastěji. V případě potřeby by mi pomohla i má gynekoložka. Pamatuji si ale také, že nám porodní asistentka při propouštění říkala, že po dobu šestinedělí můžeme na ambulanci dojít ještě do porodnice.

67. Rozkojila jsem se až 3. den, do té doby byl syn na umělém mléku a byl mi doporučen dudlík, že je prý dítě savec a tak chce sát (dudat).

68. Byla jsem z důvodu velkých porodních poranění (3. Stupeň) a velké ztráty krve (následně jsem dostala transfuzi) dvě noci a téměř dva dny na JIP bez dcery, bez možnosti odstříkávání mého mleziva/mléka pro ni a nosili mi ji na pár minut po třech hodinách. Po přesunu na oddělení mi bylo řečeno, že si mám vše o kojení nastudovat ze šanonu (na pokoji pro 3 matky byl 1 šanon s nakopírovanými informacemi) a když jsem si řekla o pomoc, bylo mi řečeno, že "k těmto prsům se nikdy žádný dítě nepřisaje" a poslali mě pro kloboučky. Po příchodu domů jsem za pomoci laktační poradkyně odbourala po měsíci kloboučky a kojím stále bez problémů (dcera nyní 9 měsíců). Dceři dávali dočasně v prvních dvou dnech, když jsem byla na JIP. Nevím jaký ani jak. S celým porodem, který byl veden jako předčasný a rizikový, jsem v této porodnici nebyla spokojena. Možná by to bylo jiné, kdyby to nebyl můj první porod a já se více dožadovala informací. Myslím ale, že pro každou prvorodičku je toto těžké a o to důležitější je vstřícný personál.

69. Vzhledem k akutnímu císařskému řezu jsem nebyla při vědomí, když se narodil, takže jsem ho nemohla hned dostat, ale dostal ho otec. Večer jsem syna dostala do ruky, ale nezkoušela jsem přiložit. To jsem zkusila až druhý den ráno. Mléko jsem neměla další 3 dny, takže jsem o umělé sama požádala, protože začal hubnout. Pil ho z lahvičky. Čtvrtý den už jsem trochu mléka měla, vypil 10 ml, pátý den už vypil 70 ml. Od té doby jsem kojila vždy podle jeho potřeby. Už kojím 13 měsíců bez

šestinedělky

sebeměněšího problému. Naopak mám problém, že syn nechce umělé mléko a odmítal vždy lahvičku. V porodnici z ní přitom pil krásně.

70. Hektické.

71. V porodnici mi přišlo, že je to tak správně. Až později, když začala klesat tvorba mléka, jsem si zjišťovala správné informace o kojení na Mamila a nestačila jsem se divit. Bohužel u nás vše vyústilo již v 5. týdnu v bojkot, který trvá dodnes (půl roku). Beru Motilium a malý se už přes dva měsíce kojí pouze ve spánku. Bylo i období, kdy se třeba 15h nepřisál vůbec.

72. Odcházela jsem s kloboučkami a podle mě úplně zbytečně. Kojení byl pro mě horor. A nakonec jsme to s malým překonali a kojí se do teď (9m) Sestry mi miminko přímo rvaly k prsu a nedivím se, že po tomhle způsobu ani nechtěl pít. Hned po porodu nás ani nenechali v klidu a přirozeně provést první přísátí (opět proběhlo narvání miminka k prsu a po pár vteřinách mi ho sestra vzala, že je napítej plodovky a prso nechce).

73. Negativně, nevěděla jsem si rady, personál nejevil příliš zájem a navíc každá sestra říkala něco jiného. Jedna sestra se o příkrmech zmínila, ale naštěstí na to nedošlo. Doma jsem si pak vše nastudovala sama, čerpala jsem informace z internetu, případně od kamarádky. Domnívám se, že s tím, co jsem se o kojení dozvěděla v porodnici, případně u pediatra, bez vlastního pátrání po informacích, bych zřejmě dlouho nekojila.

74. Na porodním oddělení nemocnice U Apolináře jsem porodila v únoru před rokem dvojčata. Narodila se dřív o dva týdny císařským řezem. Personál porodnice byl profesionální a velmi podporující, byl mně i mému příteli velkou oporou. S kojením mi místní sestřičky na oddělení Intermedián (kde se starají o nedonošené děti) pomohly tak dobře, že jsem během týdne byla schopná kojit dvojčata simultánně (a dodnes je - rok poté - ještě kojím). Ráda bych všem sestřičkám na tomto oddělení touto formou poděkovala. To, že mám zdravé a tak jak bylo dlouho potřeba i plně kojené děti, je jejich zásluha.

75. Rady, které jsem dostala, nebyly úplně vhodné, jak jsem později zjistila díky MAMILE. Stresovalo mě vážení před a po kojení, protože jsem dcerku, která při kojení usnula, vždycky probudila, a ona pak plakala. A po "uspávacím kojení" jsem samozřejmě vůbec nic nenavázila, což mě stresovalo ještě víc. Tehdy jsem netušila o nenutritivním sání a o tom, že kojení je pro dítě uspávacím prostředkem. V porodnici mě pořád nutili ji budit, když při kojení usínala, aby se pořádně napila. Byla jsem z toho zoufalá, kdykoliv se mi ji podařilo jen malinko vzbudit, přísála se a okamžitě zase usnula. Navíc byla zavínutá v plence a tak velmi dobře a dlouho spala, takže se v noci skoro nebudila a já jsem málem přišla o mléko. Pak se nechtěla přísávat a pamatuji si na jeden velmi nepříjemný zážitek, kdy mi ji sestřička řvoucí rvala k prsu, aby ji přinutila pít. To jsem obřečela, a od té doby už jsem si "radit" nenechala. Zkoušely jsme to s dcerkou samy, ale obě jsme byly vystresované a moc nám to nešlo, navíc mě to opravdu hodně bolelo. Babičky neporadily, kojily asi dva měsíce. Jejich rady byly "dej jí flašku, budeš mít klid". Celé šestinedělí jsme se trápily, jediný,

šestinedělky

kdo měl pořád sílu mě podporovat byl můj manžel, a já sjížděla hodiny a hodiny denně videa a články o kojení na MAMILE. Výsledek? Od konce šestinedělí plně kojená, za chvíli jí bude rok a rozhodně ještě dloooooouho neplánujeme přestat!

76. V roce 2016 jsem porodila své druhé dítě, nepotřebovala jsem proto tolik pomoci a podpory jako prvorodičky, byla jsem v psychické pohodě a rozkojila jsem se bez problémů. Dceru jsem měla ihned po porodu na hrudi a poprvé se přisála. Nebyla u mě ani hodinu, po nějaké době (nepamatuji si) ji odnesli na prohlídku, měření a vážení. Mě mezitím musel lékař chirurgicky odstranit placentu, proto jsem už na porodním boxu neměla dceru u sebe, ale byla s tatínkem. Vzhledem k velké krevní ztrátě při zákroku jsem s dcerou nebyla hned od počátku na pokoji, sestřičky mi ji nosily na příložení a první noc jsme nespaly spolu. Potom už jsme ale spolu byly stále. Pamatuji si, jak každá sestřička radila ostatním maminkám s příkládaním, než se rozjede laktace, jinak. Jedna říkala, že mají příkládat po třech hodinách, další, že má maminka příkládat kdykoli.

77. Kojení bylo pro mě stresové a bolestivé.

78. Stres.

79. Sestry se sice snažily kojení podporovat, ale nedávaly dobré informace - hodně žen na oddělení kojilo s kloboučky, dudlík byl samozřejmost, miminka s dokrmem ho dostávala ze stříkačky a na doma byla doporučována láhev. Naštěstí to nebylo moje první miminko, takže jsem si věděla rady sama. Když pak byly problémy s kojením doma, volala jsem laktační poradkyni z Mamily.

80. Špatně, psychicky sem se zhroutila, když na mě začali vyvíjet tlak s dokrmem, protože malý nepřibíral podle jejich tabulek. Místo toho aby řešili kojení (techniku, problém atd.), tlačily na dokrm a nemocniční režim. Hrůza. Naštěstí dokrm malému nechutnal, chtěl být u prsu, tak jsem jim vždy vše odkývala, hlavně aby nás pustili domů a my se mohli věnovat kojení. Zabojovali jsme a sehráli jsme se a v 9 měsících stále kojím, jak si malý řekne a jsem za to moc ráda a oba jsme spokojeni.

81. Něco málo by šlo změnit, např. neomezovat kojení časovými úseky (co 3 hod, 15 min, jedno prso), ale kdo chtěl mít miminko u prsu pořád, tak to nikomu nevadilo, sestřičky nebyly proti. Ohledně kojení jsem dostala hodně informací a zpětně hodnotím jako kvalitní, jen jsem neměla jako prvorodička následně poslouchat dětskou doktorku, ale věřit sestřím z porodnice. Za mně (i po radách od laktační poradkyně) musím říct, že Apolinář dává vcelku kvalitní informace ohledně kojení.

82. Kdykoli jsem se mohla obrátit na dětské sestry s dotazem, nejistotou i špatným pocitem. Vždy mi byly ochotné poradit a pomoci, do žádného dokrmování mne netlačily a nechali to pouze na mně se synem. Nebyl u mě sice hned na oddělení (po porodu jsme spolu byli cca hodinu), ale to považuji za zcela v pořádku - narodil se v 38tt a potřeboval ještě malinko "dopéci", po zhruba 8 hodinách jsme již byli trvale spolu.

83. Sestřičky byly velice ochotné.

šestinedělky

2017

84. I přes stížnosti, že dítě nechce pít, mi nikdo neposkytl pomoc, jen mi nabídl příkrm. A poté, co po dvou dnech nepřibírala mi opět nabízel příkrm. Podpora kojení mi tam chyběla. Přijde mi, že sestry na šestinedělí nejsou vzdělávány v péči o novorozence dle WHO. Chyběla laktační poradkyně.

85. Dělal jsem podle svého, kdykoliv.

86. Naše V. se první tři dny v porodnici vůbec nechtěla přisát. Myslím, že to bylo tím, že prostě neměla hlad. Porodní asistentky našťastí měly rozum a nesnažily se jí nijak dokrmovat. Přikládala jsem jí tak často, jak to jen šlo, takže v podstatě celý den jsem s ní byla v posteli a alespoň se s ní mazlila. Chodily za námi asistentky, a (na mojí žádost) nám radily, jak na to. Když se konečně přisála, pila asi hodinu v kuse. Bylo mi řečeno, že jí takhle moc kojit nemám, aby jí nebolelo břicho. Moje logika mi ale říkala, že bych se asi taky najedla pořádně, kdybych se tři dny předtím nenajedla vůbec. Tak jsem kojila tak, jak chtěla malá. Bohužel jsem do záznamů musela psát poloviční množství, aby asistentky neměly "problém". V. budou dva měsíce a chutná jí pořád stejně dobře :)

87. Informace o kojení jsem načerpala ze skupiny laktačních poradkyň a po porodu z letáčku, který byl v porodnici k dispozici. Přístup sester mě velice zklamal, protože dokonce podávaly informace, které se absolutně neshodovaly ani s tou brožurou o kojení, která jim ležela před sesternou.